

Anders

Ja

D66

**verkiezingsprogramma 2010–2014
gemeenteraad Haren**

**D66 ♥ voor Haren:
toen, nu en straks**

Anders

Ja

D66

Inhoud:

Inleiding	4
D66 ♥ voor Haren, toen en nu	6
D66 ♥ voor Haren, nu en straks	7
Burgers, buurten, dorpen en overheid	7
Onderwijs, zorg, welzijn, sport en cultuur	10
Ruimte, woningbouw, milieu en verkeer	13
Financiën	17
D66 ♥ voor Haren, straks	18
Bijlage: onderwerpen waar D66 zich in de periode 2006-2010 voor heeft ingespannen	19

Anders

Ja

D66

Inleiding

In dit verkiezingsprogramma vindt u de visie waarmee D66 de stemgerechtigde burgers van Haren wil verleiden om op 3 maart 2010 op D66 te stemmen. Op basis van deze visie zal de nieuwe fractie in de Harener gemeenteraad bespreken of een D66-wethouder in het nieuwe college past. D66 kan zo een bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van 'de groene parel van het Noorden'. De visie en de plannen van D66-Haren worden uitgewerkt in een lijst met 66 punten.

D66 bestaat drieënveertig jaar. Haar missie is ongewijzigd gebleven: mensen meer te zeggen geven over wie hen bestuurt en hoe zij hun eigen land en leven willen inrichten. Dat geldt landelijk, maar ook voor de gemeente Haren. D66 kent landelijk nog steeds de volgende vijf richtingwijzers:

1. *Vertrouw op de eigen kracht van mensen*
2. *Denk en handel internationaal*
3. *Beloon prestaties en deel de welvaart*
4. *Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving*
5. *Koester de grondrechten en gedeelde waarden*

D66 heeft sinds 1970 medeverantwoordelijkheid gedragen voor het reilen en zeilen van de gemeente Haren. D66-Haren heeft getoond hart voor Haren te hebben, toen en nu, ruim veertig jaar lang. Dit verkiezingsprogramma gaat over straks, over de toekomst. Een toekomst waarin D66, sociaal van hart en democratisch van geest, zich met elan wil inzetten voor de Harense samenleving.

D66 beschouwt inspraak van burgers en samspraak met burgers (meespraak), bedrijven en maatschappelijke organisaties als boeiend en als een verrijking. D66 wil dat ook bestuurders van Haren openstaan en gemakkelijk bereikbaar zijn voor burgers, dat Hareners initiatiefrijk zijn en op een pragmatische manier problemen tegemoet treden. D66 wil raadsleden die na een zorgvuldig proces van wegen van voors en tegens beslissingen durven nemen en die daarover verantwoording willen afleggen.

D66 streeft naar behoud en versterking van natuur en landschap, naar duurzaamheid en een verantwoord gebruik van energiebronnen.

Anders

Ja

D66

D66'ers staan open voor nieuwe mogelijkheden van informatie- en communicatietechnologie. Zij zijn ervan doordrongen dat de Harense overheid systematisch en gestructureerd moet werken aan de verbetering van de gemeentelijke diensten. Het streven naar klantvriendelijke dienstverlening aan de burgers van Haren en het organiseren van burgerparticipatie zijn belangrijke doelen van D66'ers.

In een duaal systeem zal D66 het Harense college aanspreken op zijn bestuurskracht en zullen haar raadsleden de kaderstellende rol, de vertegenwoordigende rol en de controlerende rol met grote inzet en bevologenheid invullen. D66 hoopt in de periode 2010-2014 een wethouder te leveren.

D66 heeft gesprekken gevoerd met ongeveer 50 Harense (maatschappelijke) organisaties op het gebied van zorg, welzijn, wonen, milieu, onderwijs, dorpen & buurten, cultuur, overheid en bedrijvigheid. De adviezen van deze organisaties zijn, daar waar zij passen in de visie van D66, verwerkt in dit programma.

De leden van D66 hebben dit verkiezingsprogramma vastgesteld.

Anders

Ja

D66

D66: ♥ voor Haren, toen en nu

Financiële duidelijkheid

Belangrijke thema's in de afgelopen jaren waren de nieuwbouw van het gemeentehuis en de verplaatsing van de sportvelden. Wat betreft het gemeentehuis heeft D66 steeds gepleit voor een integraal plan voor het hele Raadhuispleingebied en een degelijke financiële onderbouwing. Bij het vaststellen van het programma van eisen ontbraken beide, naar de mening van D66. Vanaf dat moment heeft D66 tegen allerlei voorstellen gestemd die betrekking hadden op de nieuwbouw, temeer daar de ontwikkelingen de noodzaak van een integraal, financieel democratisch proces bij meerderheid zijn aangenomen, zal D66 zich inzetten voor de kwaliteit van de dorpskern.

Bij de verplaatsing van de sportvelden van de Oosterweg naar de Onnerweg heeft D66 zich in de gemeenteraad loyaal, maar kritisch opgesteld. De verplaatsing is nodig om de afspraken over woningbouw uit de regiovisie na te komen. D66 heeft steeds de nadruk gelegd op de vraag welke bouwvolumes nodig zijn in het Tussengebied. Ook bij dit onderwerp heeft D66 nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de financiële onderbouwing en de risico's.

Doorstroming verkeer Oosterhaar

D66 was en blijft voorstander van een fietstunnel tussen het stationsgebied en Oosterhaar. Als het noodzakelijk is om daarvoor goedkope huurwoningen af te breken, moeten die elders gecompenseerd worden.

In de bijlage vindt u een lijst met onderwerpen, waar D66 zich in de afgelopen raadsperiode voor heeft ingezet.

Een eigen agenda

D66 had en heeft eigen denkbeelden en onderscheidt zich van andere partijen, ondermeer op het gebied van:

- bestuurlijke vernieuwing gericht op betrokkenheid van de burger en openheid
- investering in duurzaamheid en groene woonomgeving
- financiële betrouwbaarheid
- aandacht voor jongeren
- focus op participatie en voorzieningen in buurten en dorpen
- innovatie op het gebied van ICT en zorg

Anders

Ja

D66

D66: ♥ voor Haren, nu en straks

Burgers, buurten, dorpen en overheid

D66 vindt dat de gemeente Haren een duurzame relatie moet opbouwen met haar burgers die zich op buurt- en dorpsniveau inzetten voor de gemeenschap, zodat het prettig leven blijft in hun buurten en dorpen. De periode 2010-2014 vormt een nieuwe kans op politiek waarbij inzicht en invloed voor de burgers centraal staan. Burgers houden ook buiten de verkiezingen de gelegenheid om directe invloed op het gemeentelijk reilen en zeilen uit te oefenen. Zo wordt de afstand tussen bestuur en burgers kleiner. De gemeente Haren neemt het initiatief om toetsing op inhoudelijke elementen een wezenlijk onderdeel te maken van het beleid. Zij neemt het initiatief om zelf informatie te verstrekken en verantwoording af te leggen voor de gemeentelijke uitgaven. Hareners zijn zelfstandige, mondige burgers die zelf kiezen hoe ze in het leven staan. De gemeente moet aansluiten bij initiatieven en ideeën van burgers, en staat hen bij om die te verwezenlijken. Wie tijdelijk steun nodig heeft, moet gemakkelijk de weg kunnen vinden in de gemeentelijke organisatie.

1. D66 is van mening dat de gemeente Haren moet streven naar maximale *transparantie*, ook bij onderwerpen als criminaliteit en overlast. Keuzes dienen duidelijk en gemotiveerd te zijn en fouten horen openlijk erkend te worden.
2. D66 vindt dat de gemeente betrokken burgers via *infomail* regelmatig op de hoogte moet houden van ontwikkelingen van bepaalde onderwerpen. Dit kan met een vraag-response systeem op internet. Tevens moeten burgers ruim van te voren geïnformeerd worden als er in hun buurt werkzaamheden aan bijvoorbeeld straat, stoep of bomen plaatsvinden.
Ook moeten overheidsdiensten verder worden gedigitaliseerd. De geboden diensten en informatie dienen ook niet-digitaal beschikbaar te zijn voor burgers, die niet over een computer beschikken.
3. D66 wil graag de rubriek '*de agenda van de burger*' op de gemeentelijke website openen. Burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties worden daarbij uitgenodigd

Anders

Ja

D66

- om maatschappelijke problemen of kansen onder de aandacht te brengen van de volledige gemeenteraad. D66 is voorstander van de mogelijkheden van een *gemeentelijk referendum*. Ook in delen van de gemeente (bijvoorbeeld een dorp) moet een referendum mogelijk zijn.
4. D66 wil dat het *burgerinitiatief* actief onder de aandacht van de burgerij wordt gebracht via de gemeentelijke rubriek in het Harener Weekblad en de gemeentelijke website.
  5. D66 vindt dat burgers die hun *beklag* doen bij de gemeente Haren, er, waar nodig en mogelijk, op gewezen moeten worden dat de klacht eerst rechtstreeks met de desbetreffende instantie of persoon dient te worden besproken.
  6. D66 wil bewoners van Haren uitdagen om als straatbewoners het groen in de omgeving zelf te bepalen en te onderhouden. Dit *straatadoptieplan* moet aantrekkelijk zijn voor de betrokkenen en kostenverlagend voor de gemeente.
  7. D66 is er voorstander van dat elke buurt of dorp zijn eigen *buurt/dorpplan* maakt voor de verbetering van de eigen woonomgeving. Daarbij biedt de gemeente de mogelijkheden en financiën. 'Glimmend Hart' is hiervan een goed voorbeeld. Aan het buurt-dorpplan wordt een *buurtbudget* gekoppeld. De burgers bepalen zelf waaraan het uitgegeven wordt (bijvoorbeeld speelplaats, groenonderhoud, straatmeubilair, werkgelegenheidsprojecten). 'Glimmend Hart' en de dorpsontwikkelplannen van Noordlaren en Onnen zijn hier goede voorbeelden van.
  8. D66 weet dat veel Hareners iets willen doen voor het welzijn van plaatsgenoten maar geen tijd hebben voor structureel vrijwilligerswerk. Een *burenhulpcentrale* (buren helpen elkaar) of een *verenigingshulpcentrale* (burgers of bedrijven helpen verenigingen met bijvoorbeeld het maken van een ondernemingsplan, een financieel plan en/of het verkrijgen van subsidie & sponsoren), kan hierbij een passend middel zijn.
  9. D66 vindt dat het college van B&W *korte lijnen* moet hebben met (maatschappelijke) organisaties op het gebied van zorg, welzijn, wonen, milieu, onderwijs, dorpen & buurten, cultuur, overheid en bedrijfsleven en dat het college een of twee keer per jaar overleg met hun vertegenwoordigers moet hebben. Deze gesprekken vormen input voor het maken van beleid. Zo kunnen

Anders

Ja

D66

concrete afspraken gemaakt worden. Binnen een gestelde termijn wordt teruggekoppeld wat er wel of niet mee gebeurd is. Een Vrouwen Advies Commissie (VAC), die om advies wordt gevraagd bij woningbouw, kan voor Haren waardevol zijn.

10. D66 wil dat de gemeente Haren het voortouw neemt bij *gemeenteoverstijgende onderwerpen* als overlast bij het Paterwoldsemeer en (openbaar) vervoer.
11. D66 vindt dat de gemeente Haren een regierol moet hebben op het gebied van *veiligheid*: focussen op preventie waar mogelijk, en lik-op-stuk-beleid waar nodig.
12. D66 vindt dat de gemeente Haren *capabele medewerkers* heeft. Hun kennis en kunde dienen optimaal benut te worden. Het invoeren van een *traineeprogramma* kan voor 'vers bloed' zorgen.
13. D66 is voor het bouwen van een *nieuwe brandweerkazerne* in Haren van waaruit het tevens mogelijk is Groningen-Zuid te bedienen.
14. D66 wil op het *Hadera/Raadhuisplein* een bloeiend en aantrekkelijk plein realiseren.

Anders

Ja

D66

Onderwijs, zorg, welzijn, sport en cultuur

D66 vindt (preventieve) zorg en onderwijs speerpunten van beleid. Samenwerking met een spectrum aan organisaties speelt daarbij een grote rol. Binnen onderwijs kan alleen op deze manier sprake zijn van een brede school. Het bevorderen van het welzijn van individuen en groepen burgers is een taak van de gemeente Haren. De gemeente heeft een actieve rol bij de stimulering van vrijwilligerswerk. Bij vrijetijdsbesteding is deze taak beperkt. Kostendekking vormt het uitgangspunt als tarieven bepaald worden die verenigingen aan de gemeente betalen.

15. D66 is voorstander van *scholen* waar de scheiding tussen openbaar, bijzonder en confessioneel onderwijs niet meer bestaat. Deze scholen horen in het midden van buurten en dorpen te staan. In zowel Onnen, Glimmen als Haren kunnen zulke scholen ontstaan. Diverse schoolsoorten onder één dak plaatsen, vormt daarbij een eerste stap. Zo groeien beide scholen naar elkaar toe en kan uiteindelijk een echte dorps- of buurtschool ontstaan.
Een brede school biedt ook buiten schooltijd ruimte voor verenigingen en stichtingen.
16. D66 wil *basisschoolkinderen* meer in contact brengen met *natuur* door kinderen in hun vrije tijd (woensdagmiddag, weekend, vakanties) georganiseerd naar de Mikkellhorst, de Hortus, het Scharlakenbos, platteland etc. te laten gaan. Daar hoort een lesprogramma bij, dat ontwikkeld kan worden samen met de basisscholen, de buitenschoolse opvang en organisaties die hieraan willen meewerken.
17. D66 wil een *jeugdraad* oprichten. Deze is vergelijkbaar met de senioren- en milieuadviesraad, instanties die de gemeente gevraagd en ongevraagd adviezen kunnen geven. De jeugdraad dient daarnaast als platform voor het uiten van meningen en ideeën. Eventueel kan via het gebruik van internet. in nauw overleg met deze jeugdraad en met buurten worden ingezet op het creëren van meer voorzieningen voor de jeugd (jeugdsoos, hangplek, pannaveldje, wikipip, 'Cruiff court' etc.). Midden in wijken en niet aan de rand of buitenaf. Maak jongeren zelf verantwoordelijk voor onderhoud en interieur hiervan.
18. D66 is voorstander van *preventie* om jongeren niet te laten ontsporen. Scholen dienen alert te zijn op gedragsverandering. Bij overtredingen hoort het gesprek te

Anders

Ja

D66

- worden aangegaan met de jongere en met ouders. Hierbij kan het centrum voor Jeugd & Gezin een centrale rol spelen.
19. D66 is voorstander van het integraal benaderen van *wonen, zorg en welzijn*. Gebouwen als verzorgings/verpleegtehuizen, het Clockhuys of een buurt- of dorps huis kunnen goed dienen om verscheidene activiteiten aan te bieden aan de hele buurt of het hele dorp, en daarbij wordt iedereen benaderd, ook zorgbehoevenden. Het uitgangspunt moet zijn: wat kun je allemaal betekenen, voor jezelf en voor een ander? En niet: wat kun je allemaal niet meer.
  20. D66 vindt dat de *St. Nicolaasschool* verplaatst moet worden naar de Hemsterhuislaan, zodat verzorgingstehuis *Westerholm* kan uitbreiden om daarmee de omvangrijke wachtlijsten korter te maken.
  21. D66 is voorstander van het oprichten van een *consultatiebureau voor senioren*. Een CbO biedt preventieve zorg, waarbij naar de senior als geheel gekeken wordt: naar fysieke gezondheid, leefstijl, sociaal, emotioneel, psychisch en cognitief functioneren.
  22. D66 wil de *voorzieningen in de dorpen Glimmen, Onnen en Noordlaren* zoveel mogelijk op peil houden. Uitgangspunt vormen de wensen van de bewoners. Daarbij kan gedacht worden aan onderwijs- en sportvoorzieningen, buurthuizen en openbaar vervoer. Onderzoek de mogelijkheid van een winkel in Glimmen met beperkte openingstijden, mede gerund door mindervaliden.
  23. D66 vindt dat mensen die langdurig gebruik maken van een uitkering gestimuleerd moeten worden *vrijwilligerswerk* te verrichten.
  24. D66 is voorstander van regelmatige, positieve aandacht voor Harense *mantelzorgers en vrijwilligers*. Daarbij horen extra ondersteuning van mantelzorgers met respijtzorg en opvang van zorgbehoevenden bij crises.
  25. D66 wil de complexbijdrage van *sportverenigingen* met kleine stapjes omhoog brengen in de richting van kostendekking. Deze aanpak moet een prikkel betekenen voor sportverenigingen om zoveel mogelijk aan *onderhoud in eigen beheer* te gaan doen. D66 wil met verenigingen *subsidieafspraken* maken waarmee ze hun kernactiviteiten kunnen uitvoeren. Het doel is dat ze self-supporting worden.
  26. D66 wil *sportactiviteiten* stimuleren, bijvoorbeeld door de groei van sportorganisaties te belonen met extra faciliteiten. Sportorganisaties kunnen daarmee hun activiteiten uitbreiden. In zo'n bonussysteem dient extra gewicht toegekend te worden aan jeugdleden.

Anders

Ja

D66

27. D66 is voorstander van een kleine, centraal gelegen *ijsbaan* voor kinderen.
28. D66 wil *GHHC* op zijn huidige locatie houden en daarover het overleg met de GEM-partners aangaan om te komen tot een aangepaste samenwerkingsovereenkomst.
29. D66 wil onderzoeken of er extra ruimte voor sport is te behalen uit het initiatief van Nederland om zich kandidaat te stellen voor de *Olympische spelen van 2028*.
30. D66 vindt dat de gemeente samen moet optrekken met *Ondernemend Haren* om Haren nog aantrekkelijker te maken om te recreëren en te winkelen. De gemeente maakt één persoon verantwoordelijk voor alle contacten met winkeliers en ondernemers.
31. D66 vindt dat de *muziekschool* bij de gemeente moet blijven. Het muziekonderwijs dient, door middel van gedifferentieerde lesgeldtarieven, ook toegankelijk te zijn voor minder draagkrachtige jeugd.
32. D66 wil per inwoner een euro uittrekken voor de *Culture Raad Haren*, die het geld verdeelt onder de aangesloten organisaties.

Anders

Ja

D66

Ruimte, woningbouw, milieu en verkeer

Haren toont een mooie combinatie van de voordelen die een dorp biedt en de invloeden van een grote stad op steenworpafstand. Wonen in een groene, rustige woonomgeving en een hoog niveau van voorzieningen binnen de gemeente maken Haren tot een geliefd dorp om te wonen. Haren levert een aandeel aan de woningbouw in de regio. Behoud en ontwikkeling van natuur en landschap zijn voor D66 belangrijke punten bij de keuze van de nieuwbouwlocaties. De 'Regiovisie Groningen-Assen 2030' is bepalend voor de keuze van uitbreidingslocaties. Het Groenstructuurplan is medebepalend voor de invulling ervan. Extra kansen zijn aanwezig nu grote delen van de gemeente vallen onder het Nationaal Park Drentsche Aa. De open ruimte aan de noordzijde van de gemeente moet zoveel mogelijk blijven bestaan. Deze ruimte scheidt Haren fysiek maar ook emotioneel van de grote stad en is daarmee essentieel voor de identiteit van Haren als zelfstandige gemeente met een eigen gezicht. 'De vervuiler betaalt' blijft gelden voor D66. Eigen verantwoordelijkheid van de burgers voor de leefomgeving heeft ook gevolgen voor de werkwijze van de gemeentelijke diensten. D66 wil nog steeds het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer stimuleren. Het bevorderen van de veiligheid voor weggebruikers is een taak voor de gemeente.

33. D66 staat voor een *groene gemeente* en gaat niet voor groei van de gemeente Haren. Monitoring van de regionale woningbehoefte is bepalend voor de inspanning voor woningbouw binnen de Regiovisie. D66 zal ernaar streven het aantal te bouwen woningen, dat is afgesproken in de regiovisie, naar beneden bij te stellen. Ga altijd eerst voor inbreidingslocaties en bepaal in overleg met de buurt welke volumes en architectuur gekozen worden. Toets wat gebouwd wordt aan de uitgevoerde woonwensenonderzoeken (waaronder die van de ouderenbonden) en het woonplan plus het convenant met Woonborg en andere woningcorporaties.
34. D66 zet bij het *Nesciopark* in op duurzaamheid en mobiliteit. Uitbreiding van het *transferium* past hier uitstekend bij. D66 is terughoudend bij toevoeging van bedrijvigheid.
35. D66 wil dat de gemeente actief *grondbeleid* voert, dat wil zeggen dat de gemeente probeert grond op te kopen. Niet voor woningbouw, maar om de natuur in ere te herstellen en mogelijkheden voor sportvoorzieningen te houden.

Anders

Ja

D66

36. D66 wil zoveel mogelijk vasthouden aan de richtlijn dat een substantieel deel van de nieuw te bouwen woningen binnen *de sociale huursector* moet vallen. Dit beleid biedt starters op de woningmarkt en mensen met lage inkomens de gelegenheid om in Haren te wonen.
37. D66 wil voor 2014 10% van de woningen van de gemeente voorzien van *zonnepanelen* of andere vormen van duurzame energie, bijvoorbeeld aardwarmte-, en isolatiemaatregelen stimuleren. D66 is daarbij voorstander van een nieuwe *subsidieregeling voor duurzaamheid*. Hiermee kunnen projecten en activiteiten die gericht zijn op duurzaamheid, worden gestimuleerd.
38. D66 wil het *senioren* in Haren mogelijk maken zo lang mogelijk thuis te blijven wonen, door stimulering van de bouw van levensloopbestendige woningen en het aanbieden van voorzieningen, en nieuwe technologie (domotica) die het mogelijk maakt langer zelfredzaam te zijn.
39. D66 pleit voor voldoende aanbod van *verzorgingstehuisplaatsen en aanleunwoningen* in Haren, met aandacht voor een eigen karakter, waar ook voldoende ontmoetingsplaatsen zijn. Senioren kunnen zo kiezen tussen thuis blijven wonen of in een verzorgingstehuis of aanleunwoning wonen. Dit leidt tot doorstroming, waardoor woningen beschikbaar komen voor starters en gezinnen. Zorg ook dat er in Glimmen geclusterde zorgwoningen komen of dat er een verzorgingstehuis komt.
40. D66 wil *gedifferentieerde wijken*: jong en oud, arm en rijk, alleenstaand en gezin.
41. D66 is voorstander van *particulier of collectief opdrachtgeverschap* bij woningbouw. Hiermee kan gestart worden op het terrein Hooiveld/Alekamp in Onnen, waarbij het dorpsontwikkelplan Onnen als kader dient.
42. D66 pleit er voor dat woningcorporaties *bijzondere koopconstructies* aanbieden (bijvoorbeeld korting bij aankoop van een woning, die bij verkoop teruggegeven wordt), zodat starters makkelijker een woning kunnen kopen.
43. D66 vindt dat als hotel Mercure wordt gesloten, hier een gebouw moet komen met *Harense uitstraling* (bijvoorbeeld een 'Rijksstraatweg-villa' met rieten dak). Dit is namelijk de ingang van Haren.
44. D66 is voorstander van snelle *mediation* bij bouwprojecten waarbij de buurt nauw is betrokken, maar waarbij een of enkele bezwaarmakers het project eindeloos ophouden. Denk hierbij aan het project 'Van Spoor tot Steeg'.
45. D66 wil een *handvest voor duurzaamheid* voor de woningbouw en voor bedrijventerreinen. Hierin worden de

Anders

Ja

D66

- eisen voor projectontwikkelaars en de gemeente geformuleerd.
46. D66 wil nagaan of vitale delen van *de Hortus* voor Haren kunnen worden behouden. Om dit mogelijk te maken, is D66 bereid om commerciële functies in het gebied van de huidige Hortus via het bestemmingsplan mogelijk te maken. Ook ecologische woningbouw aan de randen van het huidige terrein is denkbaar. D66 wil samenwerken met de gemeente en de provincie Groningen bij het behoud en de versterking van de Hortus, waarbij een subsidierelatie een mogelijkheid is. D66 zal aansturen op overleg met de RUG.
  47. D66 pleit voor het herstellen van de verbinding *Onnervaart – Drents Diep*. Hierdoor is er weer een verbinding met het Zuidlaardermeer, die de recreatie en de waterkwaliteit ten goede komt.
  48. D66 blijft tegenstander van *uitbreiding van het vliegveld Eelde* en van nachtvluchten.
  49. D66 wil uitsluitend *groene stroom en groen gas inkopen* voor de gemeentelijke gebouwen en de openbare verlichting en wil dat nieuwe gebouwen energiezuinig gebouwd worden.
  50. D66 wil dat het *vaste tarief* voor het ophalen van huisvuil daalt en het *variabele tarief* (prijs per kilogram afval) stijgt. Mensen met milieubewust gedrag zijn zo voordeliger uit.
  51. D66 wil dat het *gemeentelijk groen* ecologisch beheerd wordt. Er kunnen meer milieuvriendelijke oevers bij vijvers komen. Het aantal door de gemeente beheerde bomen moet per wijk ten minste gelijk blijven.
  52. D66 is er voorstander van dat de gemeente Haren actief mee doet aan *landelijke dagen* op het gebied van duurzaamheid en verkeer, zoals opschoondag, dikke truiendag, autoloze zondag, nacht voor de nacht en straatspeeldag.
  53. D66 vindt dat *fietsen* aantrekkelijker moet worden gemaakt met veilige, comfortabele en snelle fietspaden (bijv. tussen Haren en Groningen) en voldoende stallingmogelijkheden (uitbreiden fietsstalling bij transferium). Veiligheid en een gevoel van veiligheid staan voorop. D66 wil in het kader van het openbaar verlichtingsplan experimenteren met grotere afstanden tussen lantaarnpalen en bewegingssensoren die de verlichting in- en uitschakelen. Dit mag niet ten koste gaan van de veiligheid.
  54. D66 wil, in verband met de *veiligheid rond scholen*, ontmoedigen dat basisschoolleerlingen met de auto naar school gebracht worden.
  55. D66 is voor een *fietstunnel* tussen Oosterhaar en het stationsgebied.
  56. D66 vindt dat het verkeersbeleid in principe volgens het concept 'Duurzaam Veilig' uitgevoerd dient te worden en dat

Anders

Ja

D66

de kracht van dat concept niet moet worden ondergraven door ad hoc maatregelen die niet in het concept passen. 'Shared Space' mag alleen toegepast worden als de verkeerssituatie daarvoor geschikt is. D66 wil dat de gemeente Haren een enquête houdt om te bepalen welke prioriteiten gesteld moeten worden om de *verkeersveiligheid* te verbeteren.

57. D66 wil dat er meer *coördinatie* van het (openbaar) vervoer komt in Haren en omliggende gemeenten. Hierdoor kan bijvoorbeeld ruim tevoren geanticipeerd worden op de te verwachten problemen tijdens de verbouwing van de zuidelijke ringweg in Groningen. Ook kan op de A28 worden aangegeven hoe lang het duurt en wat het kost om in het centrum van Groningen te komen via het Transferium én via parkeren in Groningen.
58. D66 vindt uitbreiding van *parkeergelegenheid* in de dorpskom niet aan de orde. Wel kan kort en lang parkeren gecombineerd worden. D66 wil *openbaar vervoer tussen het transferium* en de dorpskern van Haren.
59. D66 wil dat de gemeente Haren initiatieven start op het gebied van *ICT*, zoals glasvezel en draadloos internet. Onderzoek de mogelijkheid van Tekst TV Haren.

Anders

Ja

D66

Financiën

De lokale overheid heeft als belangrijkste taak het *dienen van de samenleving*. Juist in een tijd waarin zoveel veranderingen op alle gebieden onverwacht optreden, moet terughoudendheid betracht worden bij het vaststellen van financiële uitgangspunten. Dit geldt ook voor de hoogte van gemeentelijke leges en heffingen en voor gemeentelijke belastingen, OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht. De inflatie en de rijksuitkeringen zijn onvoorspelbaar, echter indexering is bij de bepaling van de prijzen voor gemeentelijke diensten een reëel uitgangspunt. D66 vindt het essentieel dat (financiële) keuzes van de gemeente duidelijk worden uitgelegd aan burgers en organisaties.

60. D66 is voorstander van een *vooraf vastgelegde norm voor de ontwikkeling van de gemeentelijke lasten*. D66 spreekt zich uit voor een stijging van het OZB-tarief met het inflatiecijfer + maximaal 1 procentpunt. Deze marge mag alleen gebruikt worden als er geen resultaat gevonden wordt door ombuigingen en slechts voor concrete, goede plannen, waar breed draagvlak bij de burgers voor is.
61. D66 vindt dat *parkeergelden en leges* kostendekkend moeten zijn.
62. D66 meent dat de gemeente Haren kan volstaan met twee *formatieplaatsen voor wethouders*. Dat wil zeggen: of twee voltijdse wethouders of een verdeling van twee volledige banen over drie of vier personen. Belangrijkste criterium bij de keuze van wethouders is niet hun partijpolitieke achtergrond, maar hun bewezen deskundigheid en ervaring in het besturen van een middelgrote organisatie.
63. D66 is pas voorstander van *outsourcing van gemeentefdelingen* als aantoonbaar is dat de prijs-kwaliteitverhouding er substantieel op vooruit gaat.
64. D66 wil kritisch kijken of er besparingsmogelijkheden zijn op het *gemeentelijk* apparaat en of er in het verleden richtingen zijn ingezet die niet het gewenste effect hebben.
65. D66 is voorstander van het verminderen van de *administratieve lastendruk* voor burgers en bedrijven. D66 pleit voor eenduidigheid bij de gemeente in het contact met burgers (balie, schriftelijk en internet) en één verantwoordelijk persoon voor het contact met bedrijven.

Anders

Ja

D66

D66: ♥ voor Haren, straks

Deze visie is niet volledig dekkend voor de komende collegeperiode. U vindt hier slechts de hoofdzaken voor D66. Nieuwe feiten en ontwikkelingen zullen nieuwe discussies nodig maken, binnen en buiten de gemeenteraad.

66. D66 vindt het vanzelfsprekend dat u als burger van Haren zo veel mogelijk kunt deelnemen aan discussies die u en uw gemeente aangaan. Die deelname hoeft niet beperkt te blijven tot het uitbrengen van uw stem, eens in de vier jaar. D66 zal uw mening, ideeën en kritische houding hard nodig hebben, niet alleen toen en nu, maar ook straks. Daarom blijft D66 Haren contact met u houden, nu en in de toekomst. *D66 heeft ♥ voor Haren, dus ♥ voor u.*

Anders

Ja

D66

Bijlage

Onderwerpen waarvoor D66 zich de periode 2006-2010 heeft ingespannen.

Tussen haakjes staat het resultaat. De punten met een * zijn met 1 stem meerderheid aangenomen. Zonder D66 was dat niet gelukt. Met één zetel van de zeventien is dit een lijst waar we heel tevreden mee zijn.

1. Aanpak verpauperende panden (toezegging)
2. Betere verbinding tussen Haren en Hoogezand via openbaar vervoer (lichte verbetering door opening station Euroborg)
3. Burenhulpcentrale voor vrijwillige steun aan buurtgenoten (geen meerderheid)
4. Dikke truiendag om scholieren bewust te maken van de energieproblematiek (geen meerderheid)
5. Duiventil om overlast van duiven te beperken (geen meerderheid)
6. Experiment met wijk- of dorpsbudget (toezegging)
7. Extra buslijnen via het transferium (gerealiseerd)
8. Fruitbomen in de openbare ruimte (toezegging)
9. Gast van de raad (gerealiseerd)
10. Groene daken op gemeentelijke gebouwen (nieuw gemeentehuis krijgt er een)
11. Hijsen van de Europese vlag op Europadag (gerealiseerd)
12. Inkoop van 'groen gas' (toezegging)
13. Informatievoorziening op internet m.b.t. nieuw gemeentehuis (is verbeterd)
14. Inzet van warmtecamera's in het kader van energiebesparing (geen meerderheid)
15. Inzet van burgers bij politietaken via burgernet en email@lert (gerealiseerd)
16. Jeugdbrandweer om vrijwillige brandweerlieden te werven (niet overgenomen door college)
17. Jeugdsoos terug in Oosterhaar (gerealiseerd)
18. Klachtensysteem via Google maps (toezegging)
19. Kunststof ijsbaan (gerealiseerd in de Hortus)
20. Lokale omroep (Haren FM is van start gegaan)
21. Meedoen met landelijke opschoondag (gerealiseerd)

Anders

Ja

D66

22. Meer aandacht voor naleving van kwaliteitshandvesten (toezegging) *
23. Natuurlijke speelplaats (staat in de planning) *
24. Natuurvriendelijke oevers (staat in de planning)
25. Ondergrondse glascontainers terug (gerealiseerd)
26. Onkruidverwijdering zonder chemische bestrijdingsmiddelen (gerealiseerd) *
27. Open source software (deels gerealiseerd)
28. Plant voor elke baby een boom (staat in de planning) *
29. Promotie van fietskarren en bakfietsen om boodschappen te doen of kinderen naar school te brengen met de fiets i.p.v. de auto (geen meerderheid)
30. Referendum (geen meerderheid)
31. Strandje in Oosterhaar (geen meerderheid, wel komt er een extra strandje bij het Paterswoldsemeer aan de kant van Haren)
32. Uitzending raadsvergaderingen via radio en internet (gerealiseerd)
33. Verbetering van www.haren.nl (toezegging en geringe verbetering)
34. Verplaatsbare hangplek voor jongeren (toezegging)
35. Verplaatsbare mantelzorgwoningen (nog geen resultaat)
36. Zebrapaden bij plekken met veel kinderen en/of ouderen (toezegging)
37. Onderzoek naar wenselijkheid oprichting Consultatiebureau voor Ouderen (toezegging)
38. Ontwikkelen van sportbeleid (toezegging)

